

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Conseil de l'Europe

Lluís Maria de Puig

FEBRER 1976

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

Référence à rappeler :

DISCURS PRONUNCIAT PEL SR. LLUIS MA. DE PUIG DE LA COMISSIO DE CULTURA I EDUCACIO DE L'ASSEMBLEA PARLAMENTARIA DEL CONSELL D'EUROPA, EN L' AUDICIO PÚBLICA SOBRE LES LLENGÜES REGIONALS I MINORITARIAS A EUROPA QUE TINGÜE LLOC AL PALAU D'EUROPA D'ESTRASBOURG EL DIA 15 DE MAIG DE 1.984.

Sr. President, Senyors representants de la Conferència Permanent de Poders Locals i Regionals d'Europa, senyor representant del Parlament Europeu, senyores i senyors:

Em plau prendre la paraula en aquesta audició per les característiques i el temari de la qual m'ha estat possible fer-ho en català. Els parlo com a rapporteur de la Comissió de Cultura i Educació de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, però els parlo també com a català, com a ciutadà que pertany a una col·lectivitat humana que té com a llengua pròpia un d'aquests idiomes considerats minoritaris. És la primera vegada que la meua estimada llengua catalana ressona en un forum europeu d'aquestes dimensions, i això, que m'omplena d'emoció i orgull, penso que pot tenir per a tots vostès una significació real i positiva. D'una banda la importància i el simbolisme del fet. No era possible, per raons obvies, que en aquesta audició tothom parlés la seva llengua. Però era una oportunitat no negligible que almenys una d'aquestes llengües pogués representar, simbòlicament, totes les altres en una intervenció en la sessió d'obertura. M'agradaria que a tots els presents els complagués el fet i s'hi sentíssin implicats.

Però els voldria dir, també, que parlar en català avui aquí és, alhora, un testimoniatge particularment encoratjador. En efecte, pot ésser un punt de referència d'optimisme, d'esperança. Els parlo una llengua que jo he vist menystinguda, prohibida, i fins i tot perseguida al llarg d'una inacabable dictadura que va excel·lir en l'opressió dels drets lingüístics i culturals dels diversos pobles d'Espanya. La reinstauració de la democràcia a l'Estat espanyol, però, va fer possible canviar la situació i des del 1.978 la Constitució Espanyola estableix la oficialitat de les llengües històriques com el gallec, l'euskera i el

CONSEIL DE L'EUROPE

ASSEMBLÉE PARLEMENTAIRE

Référence à rappeler :

català i proclama que la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte de respecte i protecció.

Catalunya, en virtut del seu Estatut d'Autonomia ha pogut, així, restablir el català com a llengua oficial i pròpia, en cooficialitat amb el castellà, llengua comuna a tot l'Estat. El Parlament de Catalunya ha aprovat una Llei de Normalització Lingüística, peça bàsica i necessària per a una recuperació definitiva. La llengua catalana, doncs, fa quatre dies marginada i oprimida és avui oficial i en vies de normalització. Aquest és el missatge d'esperança a que em referia.

Amb tot, deixin-m'ho dir, encara els catalans estem lluny d'haver resolt tots els nostres problemes lingüístics. Hauran de passar molts anys abans de la normalització plena. Caldrà dedicar molts d'esforços per a situar a Catalunya, a les Illes Balears i al País Valencià, la nostra llengua en pla d'igualtat que el castellà. Les llengües no desapareixen fàcilment, però tampoc és senzill el seu recobrament. I l'agressió que comporta per a les petites llengües i cultures el fabulós món de les comunicacions modernes lluny d'ajudar ens complica les coses. Avui, ja no ens preocupa només el predomini del castellà, cosa natural, ans també la penetració de l'anglès. D'ací que entrar en el procés de normalització és tant una victòria que ens ha d'alegrar com un repte que ens ha de mantenir alerta. No es tracta ja, simplement, de sobreviure, de resistir, es tracta de superar tot estancament, d'entrar en la normalitat. I això es difícil i complicat per una llengua que no té un estat i que té una altra gran llengua i una gran cultura que impregnen el propi cos social. I si això és difícil pel català, !com no ho ha de ser per altres llengües en situació més precària o en perill de desaparició!

Estudiem, doncs, en profunditat el que es pot fer en cada cas. I certament, per enfrontar-nos, amb possibilitats de reixir, al salvament, recuperació i normalització de les llengües minoritàries hem de plantejar-nos l'actuació en els tres grans sectors que ens ofereix l'ordre del dia de la nostra sessió. Són els objectius clau: La introducció de la llengua a l'ensenyament, la seva utilització en els mitjans de

CONSEIL DE L'EUROPE

ASSEMBLÉE PARLEMENTAIRE

Référence à rappeler :

comunicació i en el món de la cultura en general i l'establiment de l'ús de la llengua en la vida oficial i administrativa. Són el nucli fonamental de tota esperança de salvació. Si la llengua no penetra, amb força, en aquets tres camps, es queda irremissiblement condemnada a la vida familiar, a l'arqueologia cultural, a l'erudició per a lletraferits, a l'estancament i a la regressió, en definitiva.

Vinc esperançat a aquesta audició. Són importants els avenços en el meu país i a d'altres, però hem de fer un esforç de caràcter europeu. Cal que tots els representants de les llengües europees expressin el seu pensament i expliquin la seva experiència per tal d'anar cap a una resolució a nivell del Consell d'Europa que podria prendre la forma -¿perquè no?- d'una Carta de les llengües regionals i minoritàries d'Europa". El Consell d'Europa s'ha ocupat diverses vegades del problema de les llengües minoritàries. D'una manera específica i continuada ho ha fet la Conferència Permanent de Poders Locals i Regionals d'Europa. L'Assemblea Parlamentària, a la qual jo represento aquí, ha aprovat importants documents sobre el tema que ens ocupa. Podriem citar, així, la recomanació 285 de 1.961, de la Directiva 364 de 1.977 i la recomanació 814 de 1.977, entre d'altres. Més recentment, la iniciativa dels treballs de l'Assemblea Parlamentària sobre la qüestió de les llengües minoritàries va recaure en el Sr. Cirici Pellicer qui, en nom de la Comissió de Cultura i Educació va presentar un rapport sobre el tema.

Es el moment, aquest, de dedicar un record entranyable de respecte, admiració i reconeixement al meu compatriota Alexandre Cirici Pellicer, senador socialista que ens va deixar fa poc i qui havia dedicat els darrers anys de la seva vida a la tasca de la defensa de les llengües minoritàries europees. El seu rapport de 1.981 ha esdevingut un treball fonamental en el nostre camp. El fi d'aquest rapport era "fer prendre consciència dels problemes que es plantegen al si dels pobles de llengües no majoritàries en el pla de l'educació i la cultura que els és pròpia". Resultat d'aquest estudi fou la presentació d'un projecte de recomanació que proposava mesures per a l'adopció progressiva de les llengües a nivell científic i educatiu, demanava l'ajuda pública per l'ús local i cultural de les llengües i l'establiment de l'oficia-

CONSEIL DE L'EUROPE

ASSEMBLÉE PARLEMENTAIRE

Référence à rappeler :

litat o la cooficialitat en aquells territoris on existís una llengua pròpia.

La recomanació 928 que va impulsar Cirici i que aprovà l'Assemblea Parlamentària el 1.981 va ser enviada al Consell de Cooperació Cultural (CDCC) pel Comité de Ministres, en data 6 de maig de 1.982. El Consell de Cooperació Cultural no va acollir favorablement la recomanació i estimà que els problemes plantejats no justificaven una prioritat. El Comité de Ministres, al seu torn, també va creure com el CDCC que "bo i reconeixent la importància d'aquest problema una solució generalitzada és difícilment realitzable, atesa la gran diversitat i la complexitat de les situacions locals". El Comité de Ministres, en conseqüència, cregué que valia més que la qüestió fos tractada a nivell nacional, tenint presents els principis de desenvolupament cultural, de llibertat d'expressió i dels drets de l'home que el Consell d'Europa s'emmerça a promoure. En definitiva el Consell de Ministres ha aparcat l'assumpte i si no ens espavilem el rapport Cirici i la recomanació 928 hauran passat a millor vida.

M'he proposat, ho dic amb tota modèstia però amb tota fermesa, rescatar les propostes de Cirici i fer-ne nous projectes de recomanació a l'Assemblea Parlamentària. La meva intenció seria aprofundir més en l'estudi de cada cas i arribar a conclusions més vastes en el pla general i més concretes en els casos particulars. Una possible carta europea podria ocupar-se de la visió de conjunt i dels mínims a establir a tota Europa. Propostes més modestes però més precises per als diversos grups de llengües, podrien, potser, tenir més probabilitats d'èxit que no tingueren els suggeriments de Cirici Pellicer.

Són projectes pels quals em serà extraordinàriament útil el que diguin vostés aquí. Creguin-me que és molt important per a mi i la meva Comissió el seu testimoni, les seves dades, les seves reivindicacions, les seves esperances i les seves propostes. Jo els prego que ens parlin amb tota claretat i amb la màxima objectivitat dels seus problemes i de la seva visió de les solucions possibles. Parlin-nos de tot, sense defugir la complexitat dels problemes.